

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 września 2018 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim – w sprawie z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko M. O. i R. G. o zapłatę kwoty 4.093,81 zł – zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 4.093,81 zł, w tym kwotę 2.583,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie

od dnia 8 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty (punkt 1. wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie co do odsetek ustawowych od należności 2.583,00 zł (punkt 2. wyroku) i zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1.422,00 zł tytułem kosztów procesu (punkt 3. wyroku).

Sąd Rejonowy ustalił, iż strona powodowa w okresie od dnia 11 stycznia 2012 r.

do dnia 20 lutego 2012 r. wykonała na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. usługę porządkową obiektu CH (...) w P., za którą wystawiła fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 2.583,00 zł z terminem płatności tej należności ustalonym

na dzień 21 marca 2012 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w P. był komplementariuszem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. zaś od dnia 29 grudnia

2009 r. (jest to data wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego) członkami zarządu pierwszej ze spółek byli M. O. i R. G. – pozwani złożyli rezygnację z pełnionych funkcji w dniu 22 czerwca 2012 r. a ich wykreślenie z rejestru nastąpiło w dniu 11 marca 2013 r. Jednocześnie Sąd I instancji podał, iż nakazem zapłaty z dnia 13 maja 2013 r. wydanym w postępowaniu nakazowym w sprawie V GNC 829/13 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim nakazał (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. zapłacić (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 2.583,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 marca 2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 647,00 zł tytułem kosztów postępowania zaś postanowieniem z dnia 28 listopada 2013 r. temu orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności obciążając (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. obowiązkiem zapłaty na rzecz powoda kwoty 60,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. W oparciu o wskazany tytuł wykonawczy komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie prowadził postępowanie egzekucyjne – egzekucja z rachunków bankowych, należności z umów cywilnoprawnych, wierzytelności przysługujących dłużnikowi oraz z jego ruchomości okazała się bezskuteczna. Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2015 r. organ egzekucyjny umorzył prowadzone postępowanie ustalając jego koszty na poziomie kwoty 168,42 zł jednocześnie przyznając wierzycielowi koszty zastępstwa w wysokości 150,00 zł.

Według dalszych ustaleń Sądu Rejonowego, postanowieniem z dnia 9 grudnia 2015 r. wydanym w sprawie V GCo 262/15 nakazowi zapłaty z dnia 13 maja 2013 r. nadana została klauzula wykonalności przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jako komplementariuszowi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K.; jednocześnie Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz (...) Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 127,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powód – w dniu 18 stycznia 2016 r. – wystąpił do komornika sądowego

przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. domagając się egzekucji z rachunków bankowych komplementariusza (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna

w K., przysługujących mu wierzytelności oraz ruchomości jak również domagając się ustalenia czy jest on właścicielem nieruchomości. Organ egzekucyjny – także po ustaleniu, iż (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

nie jest właścicielem, współwłaścicielem ani też użytkownikiem wieczystym nieruchomości – postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 r. umorzył postępowanie egzekucyjne

wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji ustalając koszty tego postępowania na poziomie kwoty 545,39 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, iż wartość nieruchomości położonej w P., której właścicielem był (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. – na dzień sporządzenia operatu szacunkowego (19 maja 2011 r.) została oszacowana na kwotę 18.000.000,00 zł, nieruchomość ta była obciążona hipotekami na łączną wartość 18.418.756,47 zł zaś w dziale III księgi wieczystej urządzonej dla tej nieruchomości zostały zamieszczone wzmianki o wszczęciu przez komorników postępowań egzekucyjnych przeciwko spółce będącej właścicielem nieruchomości.

Sąd I Instancji podniósł również, iż M. O. i R. G. w czasie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości ani zarządzanej przez nich spółki, ani też (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K.. Strona powodowa wzywała M. O. i R. G. do zapłaty kwoty 4.093,81 zł.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy ocenił zeznania świadka I. O. jako mało przydatne – były one dość lakoniczne i nieprecyzyjne aby stanowić materiał dowodowy, tym bardziej iż osoba ta, zajmując się obiegami dokumentów finansowych

w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K., nie była w stanie określić sytuacji finansowej tej spółki. Poza tym – jak wskazał Sąd I instancji - trudno jest dać wiarę zeznaniom tego świadka, skoro biorąc pod uwagę charakter jego pracy w spółce, powinien on mieć wiedzę oraz informacje odnośnie jej sytuacji majątkowej i finansowej. Sąd Rejonowy odmówił także wiary zeznaniom pozwanych

w zakresie w jakim wskazywali oni na dobrą sytuację majątkową obu spółek (pozbawioną podstaw do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie ich upadłości) gdyż twierdzenia M. O. i R. G. nie korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności z odpisem księgi wieczystej dla nieruchomości będącej własnością (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. gdzie znajdowały się liczne wzmianki o wszczętych egzekucjach przeciwko jej właścicielowi a nadto nieruchomość ta była obciążona licznymi hipotekami.

Sąd Rejonowy uznał iż powództwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zasługiwało na uwzględnienie. Wskazując iż statutowana przepisem art. 299 ustawy – Kodeks spółek handlowych odpowiedzialność członków zarządu ma charakter osobisty i subsydiarny wobec spółki (jest ona zależna od bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce) oraz że nie jest ona ograniczona kwotowo, Sąd I instancji wskazał iż przesłankami tej odpowiedzialności jest istnienie określonego zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w czasie, kiedy dana osoba była członkiem zarządu spółki oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce (czy to w czasie pozostawania przez tę osobę członkiem zarządu, czy też już po jej odwołaniu z zarządu)

przy czym dla odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki istotne jest to, aby zobowiązanie przeciwko spółce powstało w czasie, kiedy dana osoba pełniła funkcję członka jej zarządu.

Odnosząc to do okoliczności niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy wskazał, iż bezspornym pozostawało to, iż wierzytelność strony powodowej powstała (oraz stała się wymagalna)

w czasie kiedy pozwani pełnili funkcje członków zarządu. Zdaniem Sądu I instancji (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wykazał także bezskuteczność egzekucji zarówno wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. jak i w stosunku do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. – okoliczność tę potwierdzają postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko tym podmiotom, które zostały umorzone wskutek bezskuteczności egzekucji. Analiza działów III oraz IV księgi wieczystej, której właścicielem był (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. (wielość hipotek i wzmianek o toczących się egzekucjach) implikuje wniosek iż egzekucja skierowana do tego elementu majątku ostatnio wskazanej spółki nie byłaby skuteczna. Sąd Rejonowy podniósł, iż M. O. i R. G. nie przedstawili żadnych dowodów pozwalających na odmienne wnioski a skoro pozwani twierdzili, iż sytuacja majątkowa dłużnej spółki w 2012 r. (kiedy powstała wierzytelność powoda) była dobra, to dlaczego – skoro istniał majątek (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. - dług w stosunku do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. nie został zaspokojony. Strona powodowa – w ocenie Sądu I instancji – wykazała przesłanki odpowiedzialności pozwanych zaś ci ostatni nie przedstawili żadnych dowodów, które wskazywałyby na istnienie

przesłanek egzoneracyjnych, o jakich jest mowa w przepisie art. 299 § 2 ustawy – Kodeks spółek handlowych (uwalniających ich od odpowiedzialności za zobowiązania spółki); M. O. i R. G. nie wykazali bowiem, iż we właściwym czasie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości lub zostało wszczęte postępowanie układowe, że zaniechanie zgłoszenia wniosku o upadłość nastąpiło bez winy pozwanych czy też pomimo braku zgłoszenia wniosku o upadłość wierzyciel nie poniósł szkody. W ocenie Sądu Rejonowego, pozwani – pomimo tego, iż twierdzili iż sytuacja majątkowa dłużnej spółki była dobra – nie przedstawili żadnych dowodów (np. bilansów spółki czy też dokumentów księgowych lub opinii biegłego z zakresu finansów i rachunkowości) obrazujących jej dobry stan majątkowy. Wobec wskazanych wyżej okoliczności, Sąd Rejonowy uznał żądanie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., tak co do zasady jak i co do jego wysokości – za uzasadnione. Podzielając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 7 grudnia 2006 r. (III CZP 118/06; OSNC z 2007 r., Nr 9, poz. 136), w myśl którego odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 ustawy – Kodeks spółek handlowych obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonych z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej, Sąd I instancji wskazał na zasadność żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w zakresie kwoty 4.093,81 zł obejmującej należność główną w wysokości 2.583,00 zł wraz z odsetkami od dnia 8 czerwca 2016 r. oraz koszty egzekucyjne i koszty zastępstwa radcowskiego w postępowaniach egzekucyjnych.

Jednocześnie Sąd Rejonowy wskazał, iż o odsetkach od należności głównej (kwoty 2.583,00 zł) orzekł na podstawie przepisu art. 455 kc w zw. z art. 481 kc, mając na uwadze, że roszczenie określone w art. 299 ustawy – Kodeks spółek handlowych powstaje w zasadzie w dacie bezskuteczności egzekucji wierzytelności objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce – już bowiem wtedy, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia. Wobec tego, iż termin spełnienia takiego odszkodowawczego świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, wymagalność roszczenia mającego oparcie w przepisie art. 299 ustawy – Kodeks spółek handlowych powinna zostać określona zgodnie z przepisem art. 455 kc a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia tak ustalonej wymagalności świadczenia wierzyciel, zgodnie z przepisem art. 481 kc, może żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu. W realiach przedmiotowej sprawy – zważywszy iż M. O. i R. G. już w dniu 8 czerwca 2016 r. wiedzieli o wezwaniu ich do zapłaty należności przypadającej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. – zasadnym było obciążenie pozwanych obowiązkiem zapłaty odsetek z tytułu opóźnienia od ostatnio wskazanej daty. W pozostałym zakresie – co do odsetek ustawowych od kwoty 2.583,00 zł za okres od dnia 22 marca 2013 r. do dnia 7 czerwca 2016 r. – żądanie pozwu, jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd Rejonowy oparł na przepisie art. 98 § 1 i § 3 kpc, wskazując iż na koszty te złożyła się opłata od pozwu (w wysokości 205,00 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (w wysokości 17,00 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda (w – ustalonej na podstawie przepisu § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – kwocie 1.200,00 zł).

Orzeczenie Sądu I instancji zostało zaskarżone przez obu pozwanych w części – w zakresie zasądzającym od nich solidarnie na rzecz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 4.093,81 zł, w tym należności w wysokości 2.583,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty (punkt I. wyroku) oraz kwoty 1.422,00 zł tytułem kosztów procesu (punkt III. wyroku). Obaj pozwani – we wniesionych odrębnie apelacjach – zarzucili Sądowi Rejonowemu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 299 § 1 w zw. z art. 31 § 1 i § 2

i art. 126 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, iż solidarna odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będącej komplementariuszem spółki komandytowo - akcyjnej zachodzi w sytuacji, w której zarówno w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki komandytowo - akcyjnej, jak również

w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pozwani nie byli już członkami zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanych przepisów powinna prowadzić do wniosku, iż solidarna odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będącej komplementariuszem spółki komandytowo - akcyjnej w sytuacji, w której to pozwani zarówno w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki komandytowo - akcyjnej jak również

w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie byli już członkami zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinna zostać wyłączona;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 202 § 4 i § 5 w zw. z art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące brakiem przyjęcia, iż w momencie skutecznego złożenia przez pozwanych rezygnacji z pełnienia funkcji członków zarządu w sposób definitywny ustać powinna ich odpowiedzialność

za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością związane z prowadzeniem

w stosunku do spółki bezskutecznej egzekucji - zwłaszcza w sytuacji,

w której to odpowiedzialność ta dotyczy zobowiązań spółki z ograniczoną odpowiedzialnością związanych z jej subsydiarną odpowiedzialnością

(jako komplementariusza) za zobowiązania spółki osobowej;

3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 227 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc

poprzez brak dokonania wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz brak wyciągnięcia przez Sąd prawidłowych wniosków z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego w sprawie, prowadzące do przyjęcia, iż odpowiedzialność pozwanych za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będącej komplementariuszem spółki komandytowo - akcyjnej jest aktualna w sytuacji, w której pozwani złożyli rezygnację z funkcji członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - w sytuacji, w której prawidłowa ocena ustalonego w sprawie, bezspornego stanu faktycznego pozwala na wyraźne ustalenie, iż w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji zarówno w stosunku do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jak i spółki komandytowo - akcyjnej pozwani nie byli już członkami zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, co powinno wykluczać odpowiedzialność pozwanych za zobowiązania spółki komandytowo - akcyjnej w przedmiotowej sprawie, a które to okoliczności stanu faktycznego Sąd w całości pominął w wyroku;

4. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 227 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc oraz art. 6 kc poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego skutkujące przyjęciem, iż powód wykazał fakt skierowania egzekucji

w stosunku do całego majątku dłużnika, tj. spółki osobowej, co stanowiło przesłankę dalszej odpowiedzialności komplementariusza spółki osobowej - w sytuacji, w której brak jest uzasadnienia takiego twierdzenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym,

a na powódzie ciążył w tym zakresie obowiązek wykazania, iż skierował on egzekucję

do całości majątku spółki osobowej, co stanowi warunek konieczny podnoszenia przez niego dalszych roszczeń w stosunku do pozwanych w niniejszej sprawie.

W uzasadnieniu środka odwoławczego pozwani stwierdzili, iż rozstrzygnięcie

Sądu I instancji jest błędne – z uwagi na fakt, że zarówno w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. (gdzie ...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., którego M. O. i R. G. w okresie od dnia 29 grudnia 2009 r. do dnia 22

czerwca 2012 r. byli członkami zarządu, był komplementariuszem) jak również w chwili stwierdzenia bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., obaj pozwani nie byli już członkami zarządu ostatnio wskazanej spółki.

M. O. i R. G. wskazali, iż w przedmiotowej sprawie źródłem ostatecznie dochodzonego od nich zobowiązania jest przepis art. 31 § 1

w zw. z art. 126 § 1 pkt 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych regulujący wyjątkową

i subsydiarną odpowiedzialność wspólnika (komplementariusza) spółki komandytowo – akcyjnej za zobowiązania tej spółki a stosownie do którego wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (subsidiarna odpowiedzialność wspólnika). Wierzyciel musi więc najpierw skierować egzekucję do majątku spółki, a dopiero gdy ta nie doprowadzi do zaspokojenia długu, może skierować egzekucję do dowolnie wybranego wspólnika, do kilku z nich albo do wszystkich wspólników.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ma charakter wyjątkowy i stanowi wyjątek od ogólnych zasad odpowiedzialności osoby prawnej – jako niezależnego bytu prawnego - za własne zobowiązania; tym samym – zgodnie z ogólnymi zasadami wykładni - wszelkie wyjątki ustanawiane w przepisach prawa należy interpretować zawężająco. Pozwani wskazali, iż zobowiązania będące przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie w istocie rzeczy nie są zobowiązaniami (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (której to zarządu spółki byli członkami) lecz zobowiązaniami (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w K., za które możliwa

jest (zupełnie wyjątkowo) odpowiedzialność komplementariuszy tej spółki ((...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.). Skarżący podali również, iż choć przepis art. 31 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych przewiduje subsydiarną odpowiedzialność wspólnika spółki osobowej za jej zobowiązania, to jednak

nie oznacza to że długi tej spółki stają się zobowiązaniami jej wspólników – tym samym zobowiązanie spółki komandytowo – akcyjnej w momencie jego powstania samo

przez się nie stanowi zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będącej

jej komplementariuszem zaś negatywne skutki braku regulacji swych zobowiązań przez spółkę osobową dosięgnąć mogą jej wspólników dopiero w momencie realizacji tej odpowiedzialności – czyli zaistnienia bezskuteczności egzekucji prowadzonej w stosunku do spółki osobowej. Bezskuteczność ta – w ocenie M. O. i R. G. – powinna definitywnie wyznaczać moment, w którym jest uprawnione twierdzenie, że roszczenie wierzyciela nie może zostać zaspokojone z jakiegokolwiek majątku spółki i wówczas odpowiedzialność wspólnika podlega „aktywacji”. W realiach niniejszej sprawy odpowiedzialność (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. za zobowiązania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K. aktywowała się najwcześniej w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji prowadzonej w stosunku do ostatnio wskazanego podmiotu, tj. w dniu 26 czerwca 2015 r. Dopiero bowiem wtedy powód mógł skierować

swe roszczenia do komplementariusza spółki osobowej a ta chwila pozwoliłaby, zgodnie

z regulacjami przepisu art. 299 ustawy – Kodeks spółek handlowych, na aktywację kolejnego szczebla odpowiedzialności – na eskalację odpowiedzialności za zobowiązanie (spółki osobowej) na poziom członków zarządu osoby prawnej. Tymczasem zarówno w momencie aktywacji odpowiedzialności (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w P. za zobowiązania spółki osobowej ((...) Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K.)

czyli w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do ostatnio wskazanego podmiotu jak i w chwili aktywacji odpowiedzialności pozwanych za zobowiązania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. M. O. i R. G. nie byli już członkami zarządu tej spółki co wyłącza ich odpowiedzialność. W ocenie strony skarżącej ostatnio wskazane fakty zostały całkowicie pominięte przez Sąd Rejonowy co doprowadziło do oczywiście błędnego zastosowania wobec pozwanych regulacji przepisu art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych co do zobowiązań (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jako komplementariusza (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w K..

Niezależnie od wyżej wskazanych zarzutów M. O. i R. G. – kwestionując bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko (...)Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjnej w K. - wskazali, iż (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., wbrew treści przepisu art. 6 kc, nie wypełnił obowiązku wykazania, iż skierował egzekucję do całości majątku spółki osobowej. Bezskuteczność egzekucji w stosunku do spółki osobowej (aktywującej odpowiedzialność jej wspólników) powinna oznaczać, że brak jest wątpliwości co do tego, że roszczenie wierzyciela nie mogło zostać zaspokojone z jakiegokolwiek majątku spółki przy czym nie wystarczy wykazanie bezskuteczności egzekucji jedynie z jednego składnika majątku spółki lub z pominięciem kluczowego składnika majątku spółki

- w szczególności wysokowartościowego jakim była nieruchomości stanowiąca wówczas własność (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjnej w K.. Fakt obciążenia tej nieruchomości hipotekami – w ocenie skarżących – nie zwalniał powoda z obowiązku skierowania egzekucji również w stosunku do tego składnika majątku spółki osobowej - zanim (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. dokonał eskalacji swych roszczeń wobec komplementariusza spółki osobowej czy też, dalej, członków jego zarządu.

Mając na względzie wskazane wyżej okoliczności M. O. i R. G. wniesli o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w zakresie obejmującym obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacje pozwanych okazały się być w całości uzasadnione co skutkować musiało reformatoryjnym rozstrzygnięciem Sądu Odwoławczego (art. 386 § 1 kpc). Ponieważ środki odwoławcze złożone przez pozwanego M. O. i R. G. są tożsame w swej treści, zarzuty podniesione przez każdego z pozwanych zostaną omówione łącznie.

W istocie rzeczy – mając na względzie treść apelacji każdego z pozwanych – stwierdzić należy, iż na zasadność środków odwoławczych decydujące (i wystarczające dla zmiany zaskarżonego wyroku) znaczenie miał zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego

– art. 299 § 1, art. 31 § 1 i § 2 w zw. z art. 126 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 505). Jego skuteczność, determinując rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego, czyni bezprzedmiotowym odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacyjnych skoro już tylko ten – niezależnie od zasadności pozostałych – czyni koniecznym zmianę wyroku Sądu Rejonowego.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy w sposób zdecydowany należy stwierdzić – mając na względzie treść wskazanych wyżej przepisów – iż pozwani M. O.

i R. G. nie mogą ponosić odpowiedzialności wobec (...)Spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. W myśl przepisu art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych, jeżeli egzekucja przeciwko spółce (z ograniczoną odpowiedzialnością) okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie

za jej zobowiązania. W realiach przedmiotowej sprawy, co nie może budzić wątpliwości, żądanie pozwu zostało skierowane przeciwko pozwanym z racji pełnienia przez nich funkcji członków zarządu w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., która to spółka jest komplementariuszem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P.. Odpowiedzialność (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jako wspólnika spółki komandytowo - akcyjnej będącego

jej komplementariuszem ma charakter osobisty, solidarny i subsydiarny. Z przepisu

art. 31 § 1 w zw. z art. 22 § 2 i art. 126 § 1 pkt 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych

a przede wszystkim z art. 366 § 2 kc wynika, że dług spółki komandytowo - akcyjnej obiektywnie obciąża także komplementariusza. Subsydiarność ma jednak pierwszeństwo przed solidarnością i wspólnicy odpowiadają za długi dopiero wtedy, gdy powstaje bezskuteczność egzekucji z majątku spółki komandytowo – akcyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2010 r. I CSK 453/09, Lex nr 607234). Co prawda można by rozważyć wcześniejszą aktualność tej odpowiedzialności w przypadku wezwania wspólnika do zapłaty i wytoczenia powództwa o jakim mowa w art. 31 § 2 ustawy – Kodeks spółek handlowych, co jednak w tej sprawie nie miało miejsca. Tym samym z

punktu widzenia oceny podstaw do przyjęcia odpowiedzialności (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (a w dalszej konsekwencji – w oparciu o przepis art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych pozwanym jako członkiem zarządu komplementariusza) istotna jest bezskuteczność egzekucji względem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P..

W realiach przedmiotowej sprawy nie zostało wykazane (zaś ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie) by (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jako reprezentant spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P. miał już wcześniej świadomość nieściągalności wierzytelności od ostatnio wskazanej spółki a to właśnie warunkuje ocenę zachowania członków zarządu przy zaspokojeniu tych roszczeń przez komplementariusza – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. W przedmiotowej sprawie bezskuteczność tę stwierdza data wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi komplementariuszowi spółki komandytowo – akcyjnej albowiem już na etapie postępowania klauzulowego bada się niewypłacalność warunkującą nadanie klauzuli na podstawie przepisu art. 778¹ kpc.

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. jest równoznaczny z wyrażeniem na zewnątrz woli powoda spełnienia świadczenia przez tę spółkę. Data doręczenia odpisu wniosku samodzielnie lub razem z postanowieniem z dnia 9 grudnia 2015 r. (co nastąpiło w dniu 26 stycznia 2016 r.) jest więc momentem, w którym osoby wchodzące w skład organów spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. winny uznać brak możliwości spełnienia wymagalnego świadczenia przez (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka – Komandytowa Akcyjna w P., za które (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. odpowiada solidarnie z dłużną spółką komandytowo – akcyjną. Można też stanąć na stanowisku – jak wskazuje apelacja – iż odpowiedzialność (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. za zobowiązania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P. uaktualniła się jeszcze wcześniej, tj. w dacie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce matce (spółce komandytowo – akcyjnej), jednakże – zważywszy iż nastąpiło to w dniu 26 czerwca 2015 r. (wówczas nastąpiło umorzenie egzekucji przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P.) – i tak nie wpływa to na odpowiedzialność pozwanych. Jest tak dlatego, iż M. O. i R. G. sprawowali funkcję członków zarządu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. do dnia 22 czerwca 2012 r. – zatem nie mogą oni ponosić odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych skoro dopiero odpowiedzialność subsydiarna spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zaktualizowała się później.

Poza tym nawet przy uznaniu pierwszeństwa solidarności odpowiedzialności, pozwani – jako członkowie zarządu wspólnika będącego komplementariuszem nie ponosiliby zresztą winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości skoro za ich kadencji wierzyciel nie uzyskał jeszcze nawet tytułu egzekucyjnego przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna w P. (tytuł egzekucyjny wydano w dniu 13 maja 2013 r.) a przesłanek niewypłacalności spółki matki przed tą datą nie można domniemywać.

Zgodzić należy się z twierdzeniami apelacji, iż wskazane wyżej fakty zostały całkowicie pominięte przez Sąd I instancji co z kolei skutkowało błędne zastosowanie przepisu art. 299 § 1 ustawy – Kodeks spółek handlowych poprzez przyjęcie istnienia odpowiedzialności pozwanych za zobowiązania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo – Akcyjna pomimo zaktualizowania się odpowiedzialności (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. za te zobowiązania w czasie, kiedy M. O. i R. G. nie byli już członkami zarządu ostatnio wskazanej spółki.

Wszystkie wskazane wyżej względy czynią więc apelacje pozwanych zasadnymi co musi skutkować – w oparciu o przepis art. 386 § 1 kpc - reformatoryjnym rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego poprzez oddalenie żądania (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Taki wynik postępowania skutkuje – wobec przyjęcia, iż strona powodowa przegrała proces przed Sądem Rejonowym - koniecznością zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie jego kosztów. Brak uwzględnienia roszczenia (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. obliuguje ten podmiot do poniesienia kosztów postępowania, w tym także do zwrotu należności jakie z tego tytułu zostały poniesione przez

M. O. i R. G.. Zważywszy fakt, iż w przedmiotowej sprawie po stronie pozwanej występowało współuczestnictwo materialne zaś każdemu z wygrywających proces współuczestników reprezentowanych przez tego samego radcę prawnego sąd powinien zasądzić zwrot kosztów zastępstwa procesowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 października 2014 r., I ACa 427/14, Lex nr 1552042), należało obciążyć powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania zarówno na rzecz M. O. jak i na rzecz R. G.. Należności z tytułu kosztów obejmowały – ustaloną w oparciu o przepis art. 1 pkt 2 w zw. z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1000 z późn. zm.) w zw. z pkt IV załącznika do tej ustawy - Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia – opłatę skarbową od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika (kwota 17,00 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego każdego z pozwanych (w wysokości 1.200,00 zł ustalonej w oparciu o przepis § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - t.j. Dz. U. z 2018, poz. 265 - w brzmieniu tego aktu prawnego obowiązującym w dacie zainicjowania postępowania w przedmiotowej sprawie).

Z kolei uwzględnienie apelacji M. O. oraz R. G. skutkuje uznanie powodów za wygrywających postępowanie odwoławcze co uprawnia każdego z nich do żądania od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zwrotu kosztów postępowania odwoławczego obejmujących opłaty od apelacji w kwocie po 205,00 zł (ustalone na podstawie przepisu art. 3 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 785) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanych (określone w wysokości 450,00 zł a ustalonej na podstawie przepisu § 10 ust. 1 pkt 1 w zw z § 2 pkt 3 wskazanego wyżej rozporządzenia - w jego brzmieniu w dacie złożenia przez pozwanych środków odwoławczych).

Bartosz Kaźmierak Jolanta Jachowicz Paweł Kowalczyk